

Vraag nr. 146
van 5 mei 2004
van de heer LEO PEETERS

Bodembeheersorganisaties – Onafhankelijkheid

Sedert 1 april 2004 is de nieuwe regeling op het grondverzet volledig van kracht. Deze regeling moet ervoor zorgen dat het uitgraven en transporteren van grond geen nieuwe bodemverontreiniging doet ontstaan. Om het grondverzet in goede banen te leiden, heeft het decreet voorzien in de oprichting van bodembeheersorganisaties.

Op dit ogenblik wordt één VZW als bodembeheersorganisatie erkend, met name de VZW Grondbank. Vooraleer grond mag worden vervoerd, moet een bodemsaneringsdeskundige een technisch verslag opmaken. Uit de ervaring die de VZW Grondbank al heeft opgedaan met het verzet van 7 miljoen m³ grond, blijkt dat een onafhankelijke beoordeling van de technische verslagen van de bodemsaneringsdeskundigen van zeer groot belang is. Aanvankelijk bleken de meeste technische verslagen na controle niet te voldoen : de meeste verslagen moesten dus worden teruggestuurd. Op dit ogenblik moet nog 50 % van de technische verslagen worden aangepast. Men kan ervan uitgaan dat dankzij de onafhankelijke controle door de VZW Grondbank de bemonsteringen in de toekomst nog correcter en vollediger zullen verlopen, de technische verslagen van de bodemsaneringsdeskundigen een nog beter inzicht in de verontreinigingsgraad zullen bieden en de verontreiniging nog preciezer zal worden gelokaliseerd. De werking van een onafhankelijke bodembeheersorganisatie is dus van essentieel belang.

Wij hebben vernomen dat intussen een tweede VZW een erkenningsaanvraag als bodembeheersorganisatie heeft ingediend. Na advies van de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaams Gewest (OVAM) zal de minister deze erkenningsaanvraag al dan niet moeten goedkeuren. Wij hebben ook vernomen dat deze kandidaat-bodembeheersorganisatie rechtstreeks met een erkende bodemsaneringsdeskundige verbonden is en in belangrijke mate via de raad van bestuur door deze bodemsaneringsdeskundige wordt aangestuurd. Bij deze bodembeheersorganisatie ontstaat aldus een gevaarlijke rechter-partijpositie, waardoor zij veel minder kwaliteitsgaranties voor

de afnemers van uitgegraven bodem zal kunnen bieden en het risico op nieuwe bodemverontreiniging zal toenemen.

Elkeen die uitgegraven bodem met een bodembeheersrapport van deze organisatie ontvangt, dreigt hiervan het slachtoffer te worden, ook particulieren met verontreinigde grond die verplicht zijn een bodembeheersrapport aan te vragen, of particulieren met niet-verontreinigde grond die vrijwillig zo'n rapport wensen. Zij zullen erop vertrouwen dat de aangevoerde grond aan de gevraagde kwaliteit voldoet. Maar dit vertrouwen zal niet altijd terecht zijn. Telkens de betrokken bodemsaneringsdeskundige onnauwkeurigheden begaat, dreigen bovendien al de andere partijen die bij het grondverzet betrokken zijn – aannemers, vervoerders, architecten, enzovoort – volop de schuld te krijgen.

1. Gaat de minister ervan uit dat bodembeheersorganisaties geen banden mogen hebben met individuele bedrijven die zelf betrokken zijn bij het grondverzet en dat een voor het leefmilieu gevaarlijke rechter-partijpositie ontstaat indien er wel zulke banden bestaan ?
2. Is het niet aangewezen enkel bodembeheersorganisaties goed te keuren waarvan de bestuursorganen "uitsluitend" uit beroepsorganisaties bestaan ?

Door in artikel 58, 2° van het Vlaams Reglement op de Bodemsanering (Vlarebo) in laatste instantie het woord "uitsluitend" te schrappen, heeft de Vlaamse regering de deur opengezet voor de inmenging van individuele, bij het grondverzet betrokken bedrijven. Ook de Inspectie van Financiën heeft gewezen op de mogelijkheid van belangenvermenging door de schrapping van het woord "uitsluitend".

Is het toch niet opportuun tot de bestuursorganen van bodembeheersorganisaties enkel beroepsfederaties toe te laten en individuele bedrijven hieruit te weren ?

3. Worden deze onverenigbaarheden grondig onderzocht vooraleer aan een nieuwe bodembeheersorganisatie een erkenning wordt verleend, zoals de Vlaamse regering trouwens had gevraagd toen op 9 januari in het Vlarebo bijkomende onverenigbaarheden voor bodembeheersorganisaties werden ingeschreven ?

De regelgeving bepaalt dat een bodembeheersorganisatie de technische verslagen van de eigen bodemsaneringsdeskundige niet mag behandelen. Maar de vrees is terecht dat de controle in de praktijk moeilijk zal zijn nadat de erkenning werd toegekend.

Antwoord

1. In Vlarebo is geen enkele bepaling opgenomen die uitsluit dat individuele bedrijven lid kunnen worden van een bodembeheersorganisatie. In een bodembeheersorganisatie kunnen bijgevolg individuele bedrijven die zelf betrokken zijn bij het grondverzet, opgenomen zijn in de algemene vergadering en/of de raad van bestuur van deze VZW. Aangezien de onafhankelijkheid van individuele bedrijven in concrete projecten niet steeds gewaarborgd is, kan en mag de erkende bodembeheersorganisatie overeenkomstig artikel 63 en artikel 68 van het Vlarebo hierdoor in bepaalde concrete projecten geen gebruik maken van haar erkenning. Hoe meer een individueel bedrijf representatief zou zijn voor een bepaald deel van de sector, hoe minder hierdoor de onafhankelijkheid van dit individueel bedrijf ten opzichte van concrete projecten gegarandeerd zou zijn, waardoor de erkende bodembeheerorganisatie geen gebruik van haar erkenning kan en mag maken. Vanuit dit oogpunt is het niet interessant voor de bodembeheerorganisatie dat zij veel individuele bedrijven opneemt in haar algemene vergadering en/of haar raad van bestuur.
2. Artikel 58, 2° van het Vlarebo stelt dat, om representatief te zijn, één of meerdere beroepsorganisaties een mandaat moeten bekleden in de raad van bestuur. Hierdoor bestaat inderdaad de mogelijkheid, zoals werd opgemerkt in de nota aan de leden van de Vlaamse regering en door de Inspectie van Financiën, dat een individueel bedrijf een mandaat in de raad van bestuur van de VZW bekleedt. De eis dat bestuursorganen van een bodembeheersorganisatie "uitsluitend" uit beroepsorganisaties mogen bestaan, is niet opgenomen in de wetgeving. Zowel bodembeheerorganisaties met uitsluitend beroepsorganisaties in de raad van bestuur als bodembeheerorganisaties met beroepsorganisaties gecombineerd met individuele bedrijven in de raad van bestuur kunnen

worden erkend. Erkenningsaanvragen worden op een objectieve manier door de OVAM geadviseerd en door mij beoordeeld, zodat het niet aangewezen is dat ik hier een voorkeur voor de ene of voor de andere organisatievorm uit.

3. De onverenigbaarheid zoals bedoeld in artikel 68 van het Vlarebo heeft enkel betrekking op het gebruik van de erkenning. In het kader van het toekennen van de erkenning wordt bijgevolg geen rekening gehouden met dit artikel. Het spreekt uiteraard voor zich dat na het toekennen van een erkenning, de controlerende overheid wel zal toezien op de naleving van artikel 68. In dit opzicht onderneemt de OVAM wel voorbereidende stappen om bij een eventuele toekenning van een erkenning de erkende bodembeheerorganisatie te wijzen op de mogelijke onverenigbaarheden, en de naleving van dit artikel te controleren en eventueel op te treden. De vrees dat deze controle in de praktijk moeilijk zal verlopen, is ongegrond, aangezien de naam en de handtekening van de erkende bodemsaneringsdeskundige steeds op het technisch verslag vermeld moeten staan.